

Ľudské práva

Jana Mešková
Obchodná akadémia Rožňava
IV.A
12. 06. 2015

„Musíme si uvedomiť, že žiadna cesta za slobodou nie je ľahká. Veľmi dobre vieme, že jednotlivec nemôže nikdy uspieť sám.

Preto sa musíme správať ako spoločenstvo ľudí – kvôli zmiereniu národov, pre formovanie národa, pre zrod nového sveta.“

(Nelson Mandela)

Bojovník za ľudské práva, politik, významná osobnosť, ale hlavne muž s darom slova.

Nelson Mandela vo svojich predslovoch dokázal, že milovať sa dá viac ako nenávidieť .

Ľudské práva sú spoločné všetkým ľudským
bytosťam.

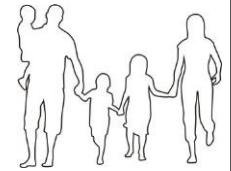
Bez nich by ľudia strácali dôstojnosť
a nemohli by sa rozvíjať.

Aj keď sú ľudia rôzni, ich základné životné
potreby sú rovnaké.

Preto práva, ktoré im to zabezpečujú,
označujeme ako **základné ľudské práva**.

Medzi základné ľudské práva patrí:

- právo na život, osobnú slobodu a bezpečnosť
- nikoho nemožno držať v otroctve, vystavovať mučeniu a ponižovaniu
- rovnosť pred zákonom bez diskriminácie
- ochrana súkromia, rodiny, domácnosti, korešpondencie pred nedovoleným zásahom
- právo na majetok
- petičné právo a iné

Medzi základné ľudské slobody patrí:

- sloboda myslenia, názoru a jeho prejavovania
- sloboda svedomia a náboženstva
- sloboda pokojného zhromažďovania a združovania sa

Členenie práv na generácie:

Práva 1. generácie → občianske a politické práva

Práva 2. generácie → hospodárske, sociálne a kultúrne práva

Práva 3. generácie → práva solidarity

Práva 1. generácie:

občianske a politické práva

- práva zakotvené v ústavách národných štátov počas buržoázných revolúcií
- označované ako klasické (boli známe už v 18. a 19. storočí)
- prejav jednotlivca vymaniť sa z nadvlády zasahovania štátu (sú namierené proti štátu)
- podmienky, bez ktorých človek nemôže existovať ako dôstojná bytosť
- **Sú zabezpečené dokumentmi:** Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach /OSN 1966/

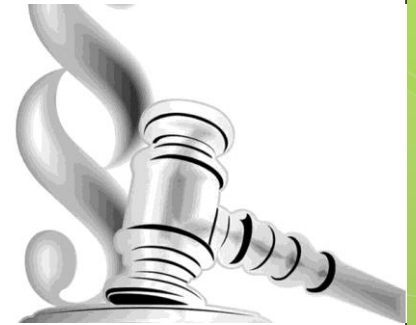
Medzi občianske práva zaradujeme:

- ♥ *Právo na život*
- ♥ *Slobodu*
- ♥ *Súkromie*
- ♥ *Listové tajomstvo*
- ♥ *Ochrana cti a dobrého mena*
- ♥ *Právo vlastníť majetok*
- ♥ *Sloboda pohybu*
- ♥ *Myslenia*
- ♥ *Svedomia*
- ♥ *Náboženského vyznania*

Medzi politické práva zaradujeme:

- ♥ *Sloboda prejavu*
- ♥ *Právo na informácie*
- ♥ *Volebné právo*
- ♥ *Právo pokojného zhromažďovania sa*
- ♥ *Združovania sa do politických strán*
- ♥ *Petičné právo*
- ♥ *Právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí*

Práva 2. generácie: *hospodárske, sociálne a kultúrne práva*

- Vychádzajú zo sociálnej filozofie (boj za sociálne práva slabších vrstiev)
- Ich realizácia závisí od hospodárskej situácie v krajine
- Vyžadujú angažovanie štátu v sociálnej oblasti, v školstve, v zdravotníctve
- Plne uznané v 20. storočí (sú podmienkou na realizovanie občianskych a politických práv)
- Vychádzali z toho, že pre tých, ktorí nemajú ani životné minimum aby prežili, sú občianske a politické práva zbytočné

PATRIA TU PRÁVA:

- a) **Hospodárske** → právo na prácu, slobodnú voľbu povolania, spravodlivú odmenu za prácu, pracovnú zmluvu
- b) **Sociálne** → týkajú sa sociálneho zabezpečenia, systém podpory zo strany štátu (nemocenské rodinné dávky, podpora v nezamestnanosti), ochrana manželstva, rodiny, právo na základnú lekársku starostlivosť a vzdelanie
- c) **Kultúrne** → právo na prístup ku kultúrnemu dedičstvu

Sú zabezpečené dokumentmi:

Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach /OSN 1966/

Európska sociálna charta, Európsky dohovor o ochrane základných ľudských práv a slobôd /Rada Európy)

Práva 3. generácie: *práva solidarity*

- Prejavované na medzištátnej úrovni ako snahy o riešenie globálnych problémov
- Ide o existenciu civilizácie ako celku, nie len o individuálne ľudské práva
- Možno ich riešiť iba úsilím medzinárodného spoločenstva
- Ideály, ktoré iniciovali sociálnodemokratické hnutia v Západnej Európe, kresťanské hnutia a krajiny tretieho sveta

Patrí tu:

- ♥ právo na zdravé životné prostredie
- ♥ právo na život v mieri
- ♥ slobodné disponovanie prírodným bohatstvom

Sú zabezpečené dokumentmi:

Deklarácia o medzinárodných zásadách priateľských vzťahov medzi národmi a štátmi (OSN 1977)

